

Kestävää pehmopaperia - arkki kerrallaan

Metsä

Kestävää pehmopaperia - arkki kerrallaan

Moni kuluttaja tavoittelee kestävämpää elämäntapaa ympäristön, ilmaston ja ihmiskunnan hyväksi. Me Metsä Tissuella haluamme auttaa kuluttajia saavuttamaan tämän tavoitteen. Pienillä, arkisillakin teoilla on merkitystä ja siksi myös pehmopaperituotteen valinta on askel kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Metsä Tissuen tuotteissa käytetään pääraaka-aineena pohjoisista, kestävästi hoidetuista metsistä peräisin olevaa puuta, jonka alkuperä on tiedossa. Metsän kasvu sitoo hiiltä pitkäaikaisesti niin metsässä kasvaviin puihin kuin puusta lopulta valmistettaviin puutuotteisiin kuten esimerkiksi sahatavaraan. Kaikki metsänhoidossa talteen otettava puuainees käytetään siis biotalouden hyväksi, eli korvaamaan fossiilisia energialähteitä tai tuotteita.

Pehmopaperia tehdään ensikuidusta eli sellusta ja kierrätyskuidusta. Sellun raaka-ainetta eli puuta taas saadaan kasvatettaessa ja hoidettaessa metsää kestävästi. Pehmopaperien valmistus ensikuidusta on osa resurssitehokasta puun käyttöä. Paperinvalmistuksen vaatima veden ja energian kulutus on vähäisempää ja jätettä syntyy vähemmän kuin kierrätyskuituja käytettäessä. Ensikuiduista valmistetut

pehmopaperit ovat ominaisuuksiltaan ensiluokkaisia. Ne ovat turvallisia, hygieenisia ja lempeän pehmeitä. Näistä syistä Metsä Tissue uutisoi 2021 investoivansa paikallismarkkinoille suunnattuihin, ensikuituisiin pehmopapereihin uusimalla Mäntän tehtaan paperikoneen, sekä on jo aiemmin kertonut suunnittelevansa ensikuitutuotannon kaksinkertaistamista Mariestadin tehtaalla, Ruotsissa.

Tässä artikkelikokonaisuudessa tutustumme ensikuitujen käyttöön kuulemalla asiantuntijoita niin metsäalalta kuin tiedemaailmasta ja käymme läpi ensikuidun ominaisuuksia raaka-aineiden, hyvinvoinnin, hygienian sekä kierrätyksen näkökulmista. Seuraavilta sivuilta pääset lukemaan, miksi kestävyyskeskustelu on ajankohtaista ja millaisia merkityksiä ja vaikutuksia jokapäiväisillä valinnoillamme voikaan olla.

Lisätietoa:

Metsä Tissue viestintä

metsatissue.communications@metsagroup.com

Seuraa meitä:

Sisällysluettelo

TEEMA 1: Raaka-aine

Hellävaraista ja kestävä – miksi pohjoisesta puusta
syntyy laadukasta ja vastuullista wc- ja talouspaperia

SIVU 6

TEEMA 2: Hyvinvointi

Kestävät kulutusvalinnat lisäävät elämän merkityksellisyyttä

SIVU 9

TEEMA 3: Hygienia

”Käsienpesu on iskostunut mieliimme – ja hyvä niin”

SIVU 13

TEEMA 4: Biotalous

Arkiset pehmopaperit ovat osa vastuullista biotaloutta

SIVU 17

Tässä artikkelikokonaisuudessa pääset tutustumaan ensikuidusta tuotettujen pehmopapereiden ominaisuuksiin seuraavien teemojen avulla.

Raaka-aine, hyvinvointi, hygienia ja biotalous.

Raaka-aine

1. Ensikuidun rinnalla pehmopaperin valmistuksessa käytetään myös kierrätetystä paperista saatavaa kierrätyskuitua.
2. Ensikuiduksi kutsutaan tuotetta puukuitua, jota syntyy metsiä harvennettaessa metsän terveen kasvun turvaamiseksi sekä puutuotteita valmistettaessa. Nämä puukuidut ovat sellun raaka-ainetta - ensikuitua.
3. Ensikuitutuotteiden valmistaminen on resurssitehokasta: raaka-ainetta tarvitaan vähemmän ja paperin valmistusprosessissa kuluu vähemmän vettä ja energiaa kuin kierrätyskuitutuotteiden valmistuksessa.

Hyvinvointi

1. Kestävien kulutusvalintojen tekeminen vaikuttaa myönteisesti hyvinvointiin.
2. Uusiutuvista raaka-aineista valmistetut tuotteet ovat keskeinen osa kestävämpää elämäntapaa.
3. Kuluttajien arvot ja käyttäytyminen ovat muuttumassa vastuullisempaan suuntaan ja valinnoissa huomioidaan tarkemmin ympäristö ja toiset ihmiset.
4. Hyvinvointiin voi vaikuttaa arkisilla valinnoilla: Vastuullisesta ensikuidusta valmistettu pehmopaperi on hyvä valinta sekä hygienian että ympäristön kannalta.

Tässä artikkelikokonaisuudessa pääset tutustumaan ensikuidusta tuotettujen pehmopapereiden ominaisuuksiin seuraavien teemojen avulla.

Raaka-aine, hyvinvointi, hygienia ja biotalous.

Hygienia

1. Pehmopaperien käyttö on paitsi arkea helpottava tapa ylläpitää puhtautta, myös hyvä asia hygienian kannalta: kun paperi hävitetään heti käytön jälkeen, lika ja bakteerit päätyvät roskiin.
2. Tutkimusten mukaan kertakäyttöiset paperipyyhkeet ovat tehokkain tapa kuivata kädet pesun jälkeen ja vähentää haitallisten virusten tarttumisen riskiä.
3. Myös kodin helposti likaantuvat pinnat on helppo pitää hygieenisinä pyyhkimällä bakteerit pinnoilta paperilla.
4. Koronapandemian mukanaan tuomia tehostuneita hygieniäkäytäntöjä, kuten tiheämpää käsienpesua, on tärkeää ylläpitää myös pandemian jälkeen.

Biotalous

1. Biotalous tarkoitusena on käyttää uusiutuvia luonnonvaroja harkiten ja koko tuotantoketjun kestävyys huomioiden.
2. Metsä Groupissa jokainen puun osa käytetään tehokkaimmalla mahdollisella tavalla, eikä raaka-ainetta mene hukkaan.
3. Pehmopaperien valmistuksessa käytettävä ensikuitu on osa tehokasta puunkäyttöä ja ympäristövaikutuksiltaan kestävä biotalouden raaka-aine, joka tuo ratkaisuja arjen tarpeisiin.
4. Kestäviä kulutus päätöksiä voi tehdä hankkimalla uusiutuvista raaka-aineista kestävästi valmistettuja ja hyvälaatuisia tuotteita. Ensikuituiset pehmopaperit ovat esimerkki arjen jokapäiväisistä tuotteista, jotka ovat osa tehokasta biotaloutta, jota jokainen voi tukea omilla päivittäisillä valinnoillaan.

Hellävaraista ja kestäväää – miksi pohjoisesta puusta syntyy laadukasta ja vastuullista wc- ja talouspaperia

Tutkimus- ja kehitysjohtaja, tohtori Alexander L. Deutsche on erittäin innostunut työstään. Puukemian ekspertti Deutsche työskentelee Metsä Tissuen Euroopassa sijaitsevien yhdeksän paperitehtaan parissa. Hän johtaa kehitysprojekteja, joiden tarkoituksena on saada aikaan yhä parempia pehmopaperituotteita ja tehdä niiden valmistusvaiheista mahdollisimman tehokkaita ja ympäristön kannalta kestäviä.

Deutschlen innostuksen lähde on pohjoinen puu. Metsä Tissuella pehmopaperien, kuten WC- ja talouspaperien, pääraaka-aineena käytetään kestäväää ja uusiutuvaa ensikuitua. Ensikuiduksi kutsutaan tuoretta puukuitua, jota syntyy metsiä harvennettaessa metsän terveen kasvun turvaamiseksi sekä puutuotteita valmistettaessa. Nämä puukuidut ovat sellun raaka-ainetta - ensikuitua.

Pohjoisessa kasvaneesta puusta saatu ensikuitu sopii erinomaisesti pehmopaperin raaka-aineeksi.

– Esimerkiksi wc-paperiin käytämme pääosin lyhytkuituista puuta, kuten koivua. Näiden kuitujen avulla paperista saadaan erityisen pehmeää. Talouspaperissa taas havupuista tulevat kuidut tekevät paperista vahvempaa, Deutsche kertoo.

Se, että kuidut tulevat vastuullisesti hoidetuista metsistä ja mahdollisimman lyhyen matkan takaa, on myös olennaista ympäristön ja kestävyuden kannalta, Deutsche jatkaa.

Ensikuitu on riittoisa raaka-aine

Metsätalouden kestävyys on Alexander Deutschlen työn perusta. Hänelle on tärkeää saada työskennellä uusiutuvan luonnonvaran, puun, parissa.

– Suomessa on valtavasti metsää, ja kestävä metsänhoidon ansiosta metsät kasvavat enemmän kuin niitä hyödynnetään. Metsä Groupin uudistushakkuuvaiheessa kaatamaa puuta kohti istutetaan ainakin neljä uutta puuta. Raaka-aineena puuta on käytettävä viisaasti siten, että sen kaikki osat hyödynnetään täysimääräisesti ja että valmistuksen ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pieniä. Meidän velvollisuutemme puuraaka-aineen hyödyntäjänä on ottaa kestävyys huomioon kaikessa tekemisessämme, ja myös asiakkaamme odottavat sitä meiltä. Resurssitehokkuus on Metsä Groupin strategian ytimessä.

Ensikuidut ovat ympäristövaikutuksiltaan kestävä raaka-aine, hän huomauttaa.

Ensikuitua käyttämällä säästetään energiaa ja vettä, koska kuituja täytyy käsitellä vain vähän pehmopaperitehtaalla. Ensikuitu onkin luonnollisesti puhdas ja hygieeninen raaka-aine hygieniapapereiden valmistukseen.

–Jokainen puun osa käytetään tehokkaimmalla mahdollisella tavalla, eikä raaka-ainetta mene siis hukkaan.

Metsä Tissue uutisoi alkuvuonna investoivansa paikallis-markkinoille suunnattuihin, ensikuitupohjaisiin pehmopapereihin uusimalla Mäntän tehtaan pehmopaperikoneen ja lisäksi yhtiö suunnittelee ensikuitutuotannon kaksinkertais-
tamista Mariestadin tehtaalla, Ruotsissa. Vaikka ensikuituun investoidaan yrityksessä, myös keräyspaperia hyödynnetään pehmopapereiden valmistuksessa.

Ensikuidun rinnalla pehmopaperin valmistuksessa käytetäänkin kierrätetystä paperista saatavaa kierrätyskuitua. Raaka-aineen saatavuus on kuitenkin kriittistä ja tärkeää kierrätyskuidun kohdalla, Deutsche pohtii. Esimerkiksi sanomalehtien tilaaminen ja toimistopaperin käyttö vähenevät digitalisaation myötä jatkuvasti, minkä vuoksi keräyspaperia kertyy vähemmän ja sitä on hankittava tehtaalle entistä kauempaa. Tämä ei ole kestävyden kannalta pitkällä tähtäimellä hyvä asia.

Kierrätetystä paperista on myös puhdistettava tarkasti pois esimerkiksi muste ja muut epäpuhtaudet, jotta siitä voidaan valmistaa hygieenistä ja korkealuokkaista pehmopaperia.

– Ensikuitua käyttämällä säästetään energiaa ja vettä, koska kuituja täytyy käsitellä vain vähän pehmopaperitehtaalla. Ensikuitu onkin luonnollisesti puhdas ja hygieeninen raaka-aine hygieniapapereiden valmistukseen.

Ensikuitu on raaka-aineena myös riittäisempää kuin kierrätyskuitu ja siksi resurssitehokkaampaa.

– Ensikuidusta valmistetun pehmopaperin tuotanto on materiaalitehokkaampaa kuin kierrätyskuidusta valmistetun, koska kierrätysprosessista aiheutuu 40 % hävikki kierrätyskuitujen pudistamisesta.* Hygienialan yhä tiukempien säännösten vuoksi odotamme, että vastuullisesti tuotettujen ensikuitujen merkitys kasvaa. Esimerkiksi kierrätysmateriaalista valmistettu pakkauskartonki on tehokkaampi vaihtoehto käytettäessä uudelleen muihin kuin elintarvikepakkauksiin, joiden puhdistusvaatimukset eivät ole yhtä tiukat kuin hygieniapapereiden, Deutsche sanoo.

**Tutkimus- ja kehitysjohtaja,
tohtori Alexander L. Deutschle**

Kaiken perustana kestävä ja resurssiviisas metsätalous

Vesa Junnikkala on työskennellyt Metsä Groupilla lähes 20 vuotta. Puunhankinnan kehittämisen parissa työskennellyt Junnikkala siirtyi vuonna 2019 Metsä Forestin kestävä kehityksen johtajaksi.

Kestävyys on arvo, joka vaikuttaa kaikkeen Metsä Groupin toimintaan ja läpäisee koko arvoketjun aina kestävästi hoidetuista metsistä vastuulliseen puunhankintaan ja tehtaiden tuotantovaiheisiin ja valmiisiin tuotteisiin, kuten pehmopapereihin.

Junnikkalan kokemuksen mukaan kestävyys tarkoitti metsäalalla pitkään sitä, että metsää ei korjata liikaa eikä tulevia hakkuumahdollisuuksia vaaranneta.

– Metsä Groupin emoyhtiön Metsäliitto Osuuskunnan omistavat metsänomistajat ympäri Suomen. Omistajajäsenille on aina ollut tärkeää periaate, että metsät siirtyvät seuraavalle sukupolvelle hyvässä kunnossa ja elinvoimaisena, hän kertoo.

2000-luvulla tietoisuus ympäristö- ja ilmastoasioista lisääntyi merkittävästi, ja myös Metsä Groupissa ryhdyttiin paneutumaan kestävyteen uudesta näkökulmasta ja lisääntyneellä päättävyydellä. Nyt kestävyys on arvo, joka vaikuttaa kaikkeen Metsä Groupin toimintaan ja läpäisee koko arvoketjun aina kestävästi hoidetuista metsistä vastuulliseen puunhankintaan ja tehtaiden tuotantovaiheisiin ja valmiisiin tuotteisiin, kuten pehmopapereihin.

– Koska käytämme toiminnassamme uusiutuvia luonnonvaroja, toiminnan on lähtökohtaisesti oltava kestävä, jotta takaamme puuraaka-aineen saatavuuden tulevaisuudessakin. Koko Metsä Group on sitoutunut myös hiilinielujen kasvatamiseen ja metsien monimuotoisuuden lisäämiseen, mistä osoituksena ovat muun muassa metsien sertifiointit.

Junnikkala tiivistääkin, että koko metsätalouden toimiala ja Metsä Group sen mukana ovat oleellisia tekijöitä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Hän arvioi tulevaisuuden näyttävän lupaavalta. Metsä on muutakin kuin puuta, hän tähdentää. Metsäluonto on arvokasta, sillä erityisesti monille suomalaisille metsät luovat puitteet niin vapaa-ajanvietolle kuin elannolle. Hän itse on kotoisin Lappeenrannan läheltä maalta, pieneltä tilalta.

– Olen käytännössä metsän keskelle syntynyt. Metsä on minulle paikka, jossa teen töitä ja jossa toisaalta rauhoitun ja virkistyn suunnistamalla ja metsästäällä. Minulle on tärkeää päästä mukaan kehittämään ratkaisuja, joilla metsät turvataan niin ekologisesta, taloudellisesta kuin sosiaalisesta näkökulmasta.

Myös Alexander Deutsche pitää metsäalan tulevaisuutta valoisana. Tultuaan Metsä Tissuelle töihin hän yllättyi, kuinka vahva tahto kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvien asioiden edistämiseen yhtiössä on.

– Täällä ei vain puhuta, vaan todella saadaan asioita aikaan, kuten uusia ympäristöystävällisempiä tehtaita. Teemme kovasti töitä, jotta löydämme entistä vastuullisempia ja laadukkaampia ratkaisuja ja tuotteita tulevaisuutta ajatellen. Olen ylpeä siitä, että saan olla tässä työssä mukana.

Deutsche tietää, mistä puhuu. Hän kehittää tiimensä kanssa uusia, lupaavia reseptejä pehmopaperien valmistamiseen.

– Testaamme jatkuvasti laboratoriossa pehmopaperien puukuitusekoituksia. Koetellaan niiden kestävyttä, imukykyä ja pehmeyttä sekä muita ominaisuuksia. Jos resepti vaikuttaa lupaavalta, valmistamme testierän paperikoneella. Onnistuneesta projektista voi sitten syntyä tulevaisuuden laatutuote.

Kestävä kehityksen johtajana toimiva Vesa Junnikkala on työskennellyt Metsä Groupilla lähes 20 vuotta.

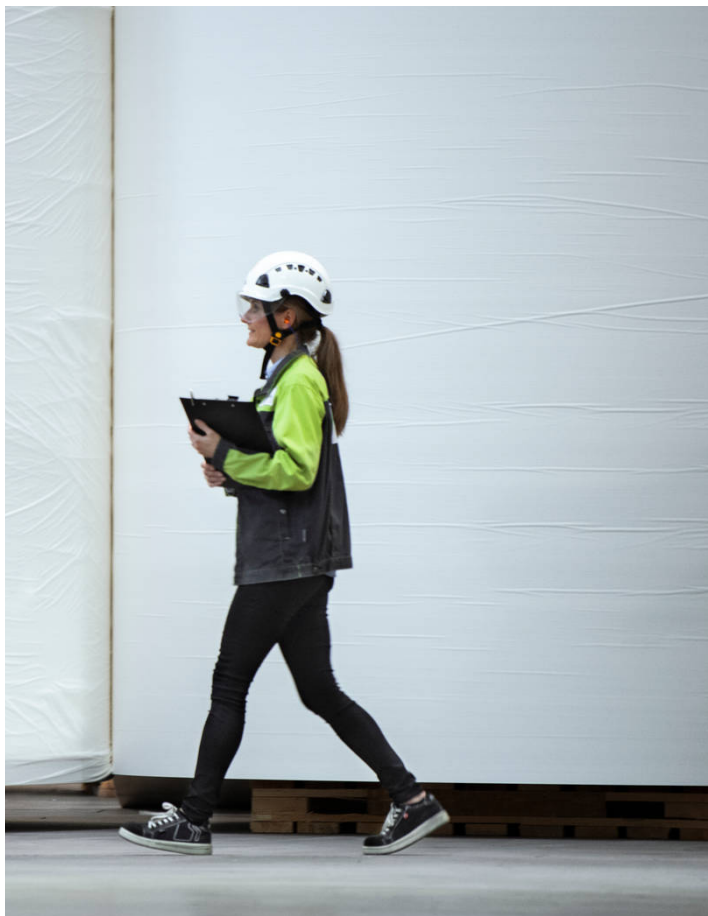
Kestävät kulutusvalinnat lisäävät elämän merkityksellisyyttä

Kestävä hyvinvointi on sekä yksilön että yhteiskunnan etu, arvioi professori Arto O. Salonen.

Miten kestävyys on sidoksissa hyvinvointiimme? Kuinka voisimme elää ja kuluttaa aiempaa kestävämmiin? Entä miten muutos kohti kestävämpää elämäntapaa vaikuttaa meihin?

Tällaisiin kysymyksiin Itä-Suomen yliopistossa professorina työskentelevä Arto O. Salonen etsii vastauksia. Hän tutkii, millainen haaste kestävä kehitys on globaalille hyvinvoinnille ja miten ihmiskunnan ja planeetan suuret kysymykset voitaisiin ratkaista. Salosen työn ytimessä on kestävyys. Vielä kymmenisen vuotta sitten se oli nouseva ilmiö, johon suhtauduttiin varauksella.

Kestävyydessä on lopulta kyse siitä, että huolehdimme ympäristöstä ja ilmastosta, jotta elämän edellytykset säilyvät.

– Silloin sitä saatettiin pitää “viherpiipertämisenä”. Nyt kestävä kehityksen kysymysten ratkaiseminen on valtavirtaa, Salonen sanoo.

Tutkijana Salonen lähestyy kestävyyttä niin taloudellisesta, sosiaalisesta kuin ekologisesta näkökulmasta. Hän tutkii tapoja, joilla ihmiskunta voisi kukoistaa vielä satojen vuosien päästä. Onnistuminen tässä vaatii, että meidän pitää kyetä tekemään fiksua, kestäviä valintoja, Salonen sanoo. Kestävyydessä on lopulta kyse siitä, että huolehdimme ympäristöstä ja ilmastosta, jotta elämän edellytykset säilyvät.

Jotta muutos kohti kestävämpää elämäntapaa on mahdollinen, on ympäristön lisäksi vaalittava myös ihmisyyttä.

– Oma hyvinvointimme on kytköksissä toisiin ihmisiin. Kun tunnistamme toinen toistemme vahvuudet, kokemus omasta arvostamme lisääntyy. Tunneimme, että riitämme sellaisina kuin olemme. Jokaisessa ihmisessä on hyvyttä ja kauneutta, jonka esiin houkuttelemisen tekee meistä vahvoja. Tätä vahvuutta tarvitaan, kun tehdään välttämättömiä muutoksia kestävä tulevaisuuden rakentamiseksi, Salonen kertoo.

Jotta muutos kohti kestävämpää elämäntapaa on mahdollinen, on ympäristön lisäksi vaalittava myös ihmisyyttä.

Aineellisesta hyvästä elämänlaatua kohti

Mutta mitä hyvinvointi oikeastaan tarkoittaa? Salosen mukaan se koostuu ensinnäkin elämän aineellisesta perustasta: siitä, onko katto pään päällä sekä vettä ja ruokaa ja pystyykö huolehtimaan terveydestään ja kehittämään itseään.

– Suomessa on kulunut vasta vähän aikaa siitä, kun tulehdukset olivat tappavia, nähtiin nälkää eikä kouluun pääsy ollut itsestään selvää.

Esimerkiksi terveyteen olennaisesti vaikuttavan hygienian huolehtimisesta nykyaikaisin keinoin tuli valtavirtaa vasta 1960-luvulla, kun wc-paperia alettiin mainostaa televisiossa. Sodanjälkeisen hyvinvoinnin kasvun seurauksena perustarpeet onkin nyt tyydytetty.

Vauraissa yhteiskunnissa aineellisen hyvinvoinnin rinnalle ovat alkaneet nousta elämän laadulliset kysymykset.

Toiseksi, vauraissa yhteiskunnissa aineellisen hyvinvoinnin rinnalle ovat alkaneet nousta elämän laadulliset kysymykset.

– Elämänlaadussa on kyse siitä, mikä tekee elämästä elämisen arvoista. Kun ihmisen perustarpeet on jo tyydytetty, nousevat keskiöön aineettomat asiat. Aineeton hyvinvointi, päinvastoin kuin aineellinen, perustuu runsaisiin ja ehtymättömiin mahdollisuuksiin. Esimerkiksi tiedon ja rakkauden lisääminen maailmaan ei ole keneltäkään pois. Myös ihmisten välinen luottamus, tyytyväisyys ja elämänilo edustavat näitä runsaita ja jokaisen ulottuvilla olevia hyvän elämän aineksia.

Merkitykselliset valinnat kasvattavat hyvinvointia

Kestävyydestä on tullut valtavirtaa, ja kehitys on Salosen mukaan ollut huimaa viimeisten vuosien aikana.

– Mielenkiintoista on, että sijoittajatkin siirtävät huomionsa ja varansa vähitellen pois sellaisesta bisneksestä, jossa ilmastosta, luonnonvaroista ja lajikalasta ei välitetä. Tämä on merkki siitä, että globaali suunta on kääntymässä. Kuluttajatutkimuksista selviää myös, että ihmiset tahtovat tietää, mitä seurauksia heidän kulutusvalinnoillaan on.

– Omat arvot ovat entistä tärkeämpiä tuotteiden ja palvelujen valintaperusteita, Salonen huomauttaa.

Hänen mukaansa valveutuneen kuluttajan omanarvontunto vahvistuu, sillä hän asettuu valinnoillaan tietoisesti osaksi ratkaisuja – ei ongelmia. Kyse on merkityksellisyyden kokeuksesta, joka on yltäkyläisyyden keskellä elävän suomalaisen hyvinvoinnin ydintä, Salonen korostaa. Arkisilla valinnoilla on väliä, kuten esimerkiksi sillä, millaista wc-paperia ostaa kaupasta.

– Tuhlaamiseen ei ole varaa maapallolla, jonka rajat tulevat vastaan. Sillä on merkitystä, jos tiedän, että wc-paperi tehdään vastuullisesti esimerkiksi kuitupuusta, jota saadaan tukkipuun sivutuotteena. Ajattelen, että tällä valinnalla otin kantaa kestävämmän tulevaisuuden puolesta. Samalla omanarvontuntoni kohenee.

Myös paikallisuudella on merkitystä, kun teemme arjen valintoja kaupassa, Salonen lisää. Oman alueen ja kotimaan elinvoiman ja kotimaisen työllisyyden vahvistaminen kiinnostaa ihmisiä. Monelle on tärkeää tietää, mihin raha menee ja kenen käsistä tuote tulee. Kuluttajaa siis kiinnostaa, mistä wc-paperin raaka-aine on peräisin, millä tehtaalla wc-paperia valmistetaan ja ketkä ovat ne ammattilaiset, jotka koneita käyttävät.

Mielenkiintoista on, että sijoittajatkin siirtävät huomionsa ja varansa vähitellen pois sellaisesta bisneksestä, jossa ilmastosta, luonnonvaroista ja lajikalasta ei välitetä.

– Tämä tieto lisää kokemusta siitä, että voin olla rakentamassa hyvää tulevaisuutta jokapäiväisillä valinnoillani. Arkisten asioiden taustalla toimii joukko ihmisiä, jotka näkevät vaivaa sen eteen, että tuote on turvallinen ja kestävä, Salonen kertoo.

– Läpinäkyvyys ja vastuullisuus herättävät luottamusta. Kun tiedän, kuinka tuote on päätynyt käsiini, voin olla ylpeä valinnastani. Se taas vaikuttaa myönteisesti hyvinvointiini.

Kuluttajasta tulee ratkaisija

Kuluttajilla on kestävyys ja vastuullisuuden lisäksi muitakin, toistensa kanssa jopa ristiriidassa olevia kulutusmotiveja: toisia ajavat esteettisyys tai käytännöllisyys, toisia status tai mielihyvä, toisia taas hinta. Kestävään elämään siirtymisen tavoitteesta saattaakin hetkittäin tulla vaikutelma, että kaikesta aineellisesta hyvinvoinnista tulisi luopua. Salosen mukaan olisi järkevää, että kuluttamisen kilpailevat tarpeet hyväksyttäisiin.

– Kukaan ei halua kuulla pelkästään: luovu, luovu, tingi, tingi. On muutettava viestin luonnetta. Mitä jos niukkuuden sijaan saavutamme jotain ylväämpää ja määrän sijaan painotamme laatua?

Meissä jokaisessa on epäitsekkäitä ja itsekkäitä piirteitä: haluamme kuluttajina tehdä sekä kestäviä valintoja että tyydyttää yksilölliset tarpeemme. Jos nämä piirteet saadaan yhdistymään kulutusvalinnoissa, yhteiskunnallinen kestävyysmurros kiihtyy.

Elämänlaatu perustuu huomattavilta osin aineettomiin asioihin, joita voidaan lisätä loputtomasti. Samalla kun oma elämä tuntuu entistä merkityksellisemmältä ja "elämisen arvoiselta", myös toivo hyvästä tulevaisuudesta vahvistuu ja kapasiteettimme ja luovuutemme voidaan valjastaa myös kestävyyshaasteen ratkaisemiseen. Yksilön etu lyö kättä yhteisen hyvän kanssa.

– Meissä jokaisessa on epäitsekkäitä ja itsekkäitä piirteitä: haluamme kuluttajina tehdä sekä kestäviä valintoja että tyydyttää yksilölliset tarpeemme. Jos nämä piirteet saadaan yhdistymään kulutusvalinnoissa, yhteiskunnallinen kestävyysmurros kiihtyy.

Joskus voi syntyä kiusaus ajatella, että omilla valinnoilla ei ole merkitystä globaalissa mittakaavassa tai että yhden planeetan kohtalolla ei ole merkitystä maailmankaikkeudessa. Salonen varoittaa, että tällaisessa pessimistisessä asenteessa piilee ansa. Hyvinvoinnin kannalta onkin olennaista saada kokea elämäniloa ja tyytyväisyyttä.

– Päätäväisesti ratkaisujen puolelle asettuva ihminen katsoo itseään tyytyväisenä peilistä: hän teki sen, mikä sellaisen ihmisen piti tehdä, jolla on tietoa niin paljon kuin meillä on. Tyytyväinen jaksaa myös ponnistella kestävämmän tulevaisuuden hyväksi.

Arto O. Salonen työskentelee professorina Itä-Suomen yliopistossa.

”Käsienpesu on iskostunut mieliimme – ja hyvä niin”

Kokemus koronapandemiasta muuttaa suhtautumistamme hygieniaan, arvioi terveys sosiologi Piia Jallinoja.

Mitä söisimme tänään? Mahdanko liikkua riittävästi? Muistinko pestä käteni, kun palasin kotiin?

Pehmopaperin kulutusta pidetään yhtenä elintason kehittymisen mittarina: kun elintaso nousee, pehmopaperin kulutus kasvaa. Jokainen suomalainen käyttää vuodessa pehmopapereita noin 17,3 kiloa.

Tällaisia kysymyksiä kukin meistä pohtii jatkuvasti arjen keskellä. Samoista kysymyksistä – ja meidän vastauksistamme – on kiinnostunut myös tutkija Piia Jallinoja.

Tampereen yliopistossa terveys sosiologian professorina työskentelevä Piia Jallinoja tutkii terveyden, ruokaan ja ravitsemukseen liittyviä ilmiöitä yhteiskunnallisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Sosiologina hän pohtii, mistä terveyden liittyvät ilmiöt syntyvät, ketkä niistä kiinnostuvat, miten ne vaikuttavat asenteisiimme ja käytökseemme ja mikä on esimerkiksi viranomaisviestinnän, tiedotusvälineiden ja sosiaalisen median rooli.

Piia Jallinojan työn taustalla on yhteiskunnallinen mullistus: elintasomme on noussut merkittävästi viime vuosisadalla. 1900-luvun puolivälin jälkeen pääsimme eroon lapsikuolleisuudesta, suurista epidemioista ja nälästä, jotka olivat siihen asti hallinneet suomalaista kansanterveystyötä. Tänä päivänä olemme siirtyneet elintapasairauksien ja moninaisten elämäntapojen aikakauteen.

– Meillä on nyt energiaa, aikaa ja varallisuutta miettiä muutakin kuin selviytymistä. Ruoasta, liikunnasta ja terveydestä huolehtimisesta on tullut elämäntyyli- ja identiteettikysymys: niiden kautta vastataan kysymyksiin, keitä olemme ja miksi haluaisimme tulla.

Pehmopaperin kulutusta pidetään yhtenä elintason kehittymisen mittarina: kun elintaso nousee, pehmopaperin kulutus kasvaa. Jokainen suomalainen käyttää vuodessa pehmopapereita noin 17,3 kiloa. Kuluttajien elintason nousu sekä elämänlaatuun ja -tyyliin liittyvät valinnat tulevatkin esiin myös arjen valinnoissa. Yhä useammalle kuluttajalle on elämänlaadun kannalta tärkeää hankkia tuotteita, joiden raaka-aineet ovat kestävämpiä ja laadukkaampia ja jotka on valmistettu vastuullisesti.

Terveysilmiöt tuovat esiin asenteemme

Elintason nousuun kytkeytyy myös hygienian vallankumous. Jo vuosikymmeniä sitten tutkijat ovat ymmärtäneet, miten bakteerit ja virukset leviävät ja miten leviämistä voi estää. Tämä tieto on tullut osaksi arkiymmärrystämme: osaamme pyyhkiä kodin pinnat ja pestä kädet ja astiat. Kuluttajat ovat myös entistä valmiimpia panostamaan hygieniatuotteiden laatuun.

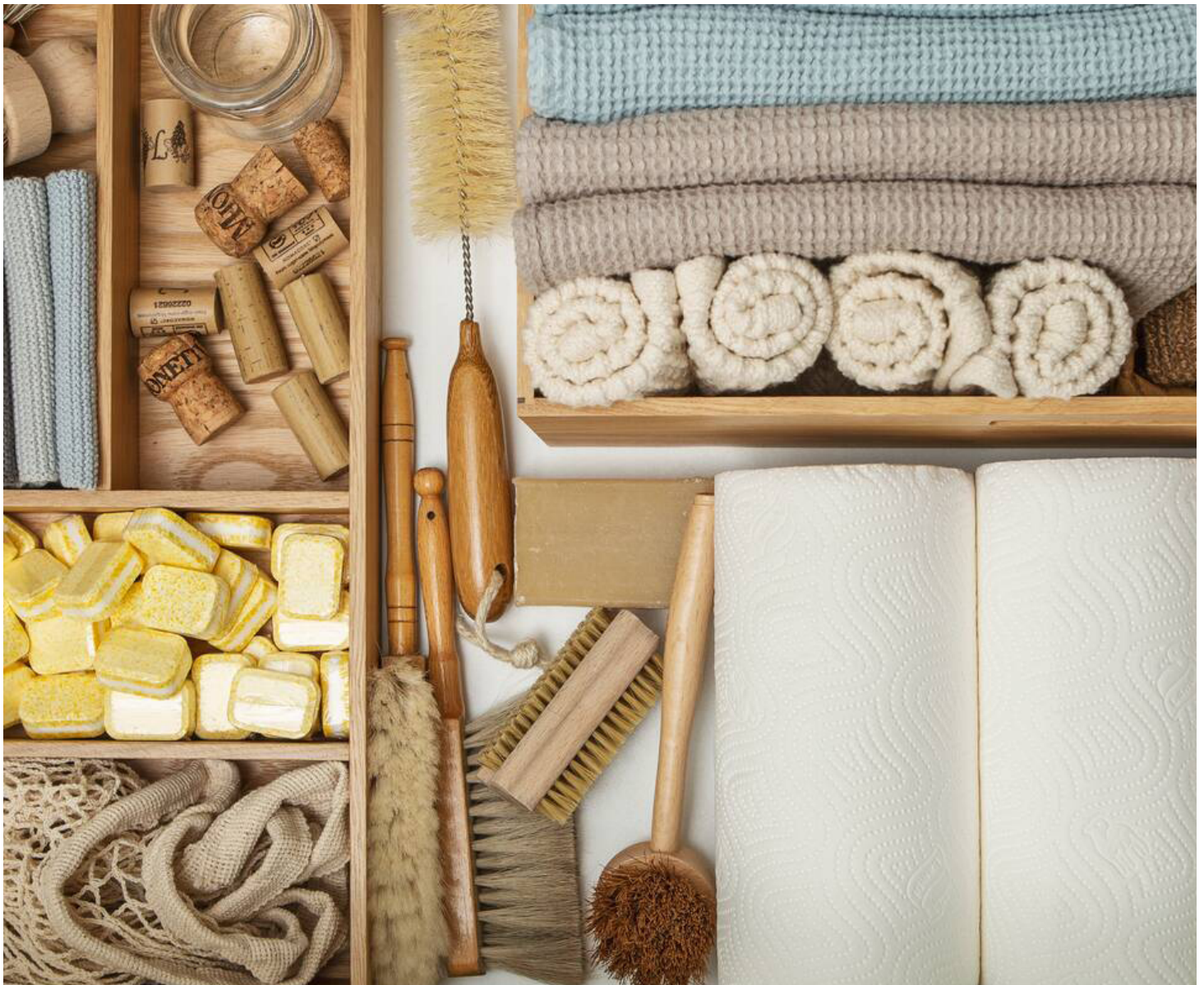
Kun tutkitaan, millaisia motiiveja on esimerkiksi ruokavalioiden tai hygienian takana, terveys nousee aina esiin. Ja kaikki olisikin perin yksinkertaista, jos arvostaisimme vain terveyttä. Niin yksiulotteisia me ihmiset harvoin kuitenkaan olemme, Jallinoja muistuttaa.

– Terveiden rinnalla kaipaamme hemmottelua, toivomme turvallisuuden tunnetta, haluamme pelastaa ympäristön ja näyttää toisille kuinka jännittäviä ja ajan hermolla olemme.

Siitä terveyteen liittyvien ilmiöiden monimutkaisuus johtuukin. Haluamme elämämme olevan moninaista, ei pelkästään terveyden miettimistä.

Pehmopaperin valinnassa painottuvat hygieenisyyden lisäksi sen toimivuuden luotettavuus, kuten kestävyys ja imukyky, kestävät raaka-aineet, tuotannon paikallisuus, hinta sekä paperin pehmeys ja laatu.

Yhtä lailla kulutustuotteilta edellytetään monenlaisia ominaisuuksia vastaamaan vaihteleviin tarpeisiin. Esimerkiksi pehmopaperin valinnassa painottuvat hygieenisyyden lisäksi sen toimivuuden luotettavuus, kuten kestävyys ja imukyky, kestävät raaka-aineet, tuotannon paikallisuus, hinta sekä paperin pehmeys ja laatu.

Käyttätymisemme on tietovirran ja sosiaalisen paineen yhteisvaikutusta

Jallinojan mukaan toimintaamme terveyteen liittyvien kysymysten suhteen ohjaavat monet seikat. Ensinnäkin omaksumme tietoa eri lähteistä, kuten viranomaisilta, asiantuntijoilta, läheisiltä, tiedotusvälineistä, somevaikuttajilta ja yritysten viestinnästä, ja muokkaamme käsityksiämme ja käyttäytymistämme näiden tietovirtojen perusteella.

Koronan mukanaan tuomat tehostuneet hygieniakäytännöt tulevat vaikuttamaan käyttäytymiseemme vielä sen jälkeenkin, kun pandemiasta on päästy.

Lisäksi meitä ohjaa sosiaalinen paine.

– Haluamme olla lauman hyväksymiä, itsemme ja muiden silmissä 'kunnollisia' ihmisiä, Jallinoja sanoo.

Koronapandemia on ollut terveys sosiologian asiantuntijan kannalta hyvin kiinnostava, koska se on ilmiönä koskettanut jokaista suomalaista. Kun kevättalvella 2020 koronaviruksen todettiin saavuttaneen Suomenkin toden teolla, alkoi väkevä kampanja hygienian puolesta: käsiä piti pestä usein ja riittävän huolellisesti ja yskimistä ja kättelyä piti välttää.

Jallinoja pani heti aluksi merkille, kuinka nopeasti kahviloissa ja kauppakeskuksissa vessojen puhaltimet katosivat ja alettiin suosia pääasiassa käsipaperia, jonka on todettu olevan hygieeninen vaihtoehto.

– Koronaviruksen leviäminen ja sen torjuntaan liittyvät ohjeistukset vaikuttivat välittömästi käyttäytymiseemme. Ihmisiä motivoi oma ja toisten terveys, koska sairauden tiedettiin olevan vakava.

Jallinojan mukaan ei kuitenkaan ole mielekästä asettaa motiivejamme tärkeysjärjestykseen, koska ne kaikki vaikuttavat meihin jossain määrin. Mitä terveysnormeja pidetään ensisijaisina, vaihtelee kulttuurista ja ajasta toiseen. Jallinoja muistelee, että hänen kouluvuosinaan panostettiin erityisesti

Varsinkin korona-aika on johtanut siihen, että käsihygieniaa sekä käsien kuivaamista käsipaperilla painotetaan jatkuvasti.

hampaiden hoitamiseen, toisin kuin nykypäivänä, jolloin käsienspesun merkitys hygieniassa on korostunut. Varsinkin korona-aika on erityisesti johtanut siihen, että käsihygieniaa sekä käsien kuivaamista käsipaperilla painotetaan jatkuvasti.

Tuttu ja turvallinen arki ohjaa toimintaamme

Jallinojan mukaan tuttuus, että tekee niin kuin on tottunut, onkin tärkeä arvo ihmisille. Se luo turvallisuuden tunnetta. Tämä pätee myös hygieniatuotteisiin kuten pehmopapereihin.

– Kun totumme käyttämään tietyn tyyppistä tai merkkistä wc-paperia tai käyttämään talouspaperia tietyissä tilanteissa, se tuntuu helpolta ja luontevalta. Jos jostain syystä tuttuun tapaan on tehtävä muutos, tuttu asia muuttuu hankalaksi.

Erottelu, jolla asiat ymmärretään puhtaiksi ja toisaalta likaisiksi, on kulttuurinen. Puhtaan ja likaisen rajaa ylläpidetään arjessa, ja se tatuoituu mieliimme, Jallinoja kuvailee. Jos olemme tottuneet käyttämään pöydän puhtaaksi pyyhkimiseen talouspaperia, ahdistumme, jos emme yhtäkkiä saisikaan tehdä niin.

Hygieniakäyttätymisessä tapahtuvien muutosten muuttuminen pysyviksi vie pitkän aikaa, koska rutiinien muodostuminen vaatii valtavasti toistoja. Tästä huolimatta Jallinoja uskoo, että koronan mukanaan tuomat tehostuneet hygieniakäytännöt tulevat vaikuttamaan käyttäytymiseemme vielä sen jälkeenkin, kun pandemiasta on päästy.

– Pesun tärkeyden merkitys on iskostunut mieliimme, ja tulemme todennäköisesti pesemään käsiämme useammin kuin aiemmin ja käytämme mieluummin käsipaperia tai kangaspyyhettä kuin puhallinta.

Piia Jallinoja työskentelee terveys sosiologian professorina Tampereen yliopistossa.

Arkiset pehmopaperit ovat osa vastuullista biotaloutta

Ihmisen ja luonnon yhteys on biotalouden ydintä, professori Eeva Furman sanoo.

Suomen Ympäristökeskuksessa ympäristöpolitiikkakeskuksen johtajana työskentelevä professori Eeva Furman pyrkii kehittämään tapoja, joilla kestävää kehitystä ja biodiversiteettiä voitaisiin edistää parhaiten. Furman toimii myös Suomen Kestävän kehityksen asiantuntijajaneelin puheenjohtajana. Työssään Furman pohtii kestäväen kehityksen ohella myös sitä, miten biotalouden avulla voitaisiin ratkoa ihmiskunnan kohtalonkysymyksiä, kuten ilmastonmuutoksen ja luontoka- don hillitsemistä.

Biotalous tarkoittaa, että teollinen tuotanto perustuu luonnosta saataviin uusiutuviin raaka-aineisiin ja että tuotannossa hyödynnetään uusiutuviin raaka-aineisiin liittyviä teknologioita.

Biotalous on käsite, joka vilahtelee usein niin Suomen tulevaisuutta luotaavissa raporteissa kuin viranomaisten ja päättäjien puheissa. Biotalous tarkoittaa, että teollinen tuotanto perustuu luonnosta saataviin uusiutuviin raaka-aineisiin ja että tuotannossa hyödynnetään uusiutuviin raaka-aineisiin liittyviä teknologioita. Suuressa kuvassa biotalouden tarkoituksena on vähentää fossiilisia päästöjä ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta.

Biotaluoden moninaiset mahdollisuudet saattavat tuntua aiheeseen perehtymättömästä kuluttajasta hankalalta ymmärtää. Kun ajattelemme arkeamme helpottavia tuotteita,

kuten wc- ja talouspapereita, ajattelemme kuitenkin biotalouden tuotteita tyypillisimmillään. Metsä Tissuen pehmopaperit, kuten esimerkiksi Lambin tuotteet, ovat tästä hyvä esimerkki. Pehmopapereita valmistetaan sekä ensikuidusta, jota saadaan tukkipuun kasvatuksen lomassa kertyvästä kuitupuusta, että kierrätyskuidusta. Monelle saattaa tulla yllätyksenä, että ensikuitua käyttämällä voidaan säästää energiaa ja vettä ja myös jätettä syntyy vähemmän kuin kierrätyskuituja käytettäessä.

Furmanin mukaan biotalouden taustalla on ajatus siitä, että ihminen ja luonto ovat kytkeytyneitä toisiinsa ja riippuvaisia toisistaan. Biotaluoden avulla tulisi voida vähentää fossiilisten luonnonvarojen hyödyntämistä ja ilmastonmuutoksen etene- mistä samalla luonnon biodiversiteettiä turvaten. Tavoitteen saavuttamiseksi keskittymällä vastuullisempiin tapoihin tuottaa ihmiselle välttämättömiä asioita.

– Biotaluudessa pyritään löytämään tasapaino, jotta luonnon hyvinvoinnilla voidaan turvata myös ihmisen hyvinvointi. Biotaluudessa etsitään ratkaisuja, jotka saavat alkunsa luonnon systeemeistä ja jotka rakentavat taloutta ihmisen ja luonnon kestäväen yhteyden pohjalta, Furman sanoo.

Kun ajattelemme arkeamme helpottavia tuotteita, kuten wc- ja talouspapereita, ajattelemme kuitenkin biotalouden tuotteita tyypillisimmillään.

Kestävä raaka-ainekäyttö perustuu tehokkuuteen

Kestävä raaka-aineiden kierrätys ja käyttö on ennen kaikkea tehokasta. Se tarkoittaa, että pyritään pois uusiutumattomista raaka-aineista ja luonnosta otettua uusiutuvaa raaka-ainetta hyödynnettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, niin, että sen määrä voi koko ajan kuitenkin karttua. Furmanin mukaan tähän pyrkivät kiertotaloutta noudattavat yrityssymbioosit, joissa tuoteprosessit on mietitty yhteen mahdollisimman kestäviksi. Kiertotalous on siis paljon muutakin kuin raaka-aineen kierrätystä. Tärkeää on optimoida raaka-aineen käyttö ja prosessista aiheutuvat haitat kuten energian kulutuksen päästöt ja uhkat luonnon monimuotoisuudelle.

– Kierrätyksen sujuvuus ei kuitenkaan anna lupaa kuluttaa surutta – eli synnyttää aina vain uutta jätettä, Furman sanoo. Hän uskoo, että kuluttajia kiinnostaa, mistä raaka-aineesta arkiset tuotteet, kuten wc- ja talouspaperi, on valmistettu. Kestävien periaatteiden mukaan uusiutuvista materiaaleista tehdyt tuotteet ja niiden laatu ovat merkittäviä seikkoja, kun valitaan, mitä ostoskärryyn nostetaan. Tärkeintä on katsoa tuotteiden ja palveluiden kokonaiskestävyyttä, Furman painottaa.

Kiertotalous on paljon muutakin kuin raaka-aineen kierrätystä. Tärkeää on optimoida raaka-aineen käyttö ja prosessista aiheutuvat haitat kuten energian kulutuksen päästöt ja uhkat luonnon monimuotoisuudelle.

– Yritysten vahvuudeksi muodostuu se, miten tuotannossa on huolehdittu tutkittuun tietoon perustuvista ratkaisuksista ja miten läpinäkyvästi tuotteiden valmistus raaka-aineen hankinnasta tuotantoon kerrotaan kuluttajille. Sitten kuluttaja tekee itse valistuneen valintansa. Olemme kaikki samassa veneessä ja rakennamme yhdessä kestävää tulevaisuutta meille ja etenkin niille, jotka jatkavat täällä meidän jälkeemme. Emmehän halua jättää heille aikaansaamiamme rasiitteita.

Osana Metsä Groupia Metsä Tissuella on raaka-aineketju omissa käsissään. Tämä tekee yhtiöstä ainutlaatuisen eurooppalaisten pehmopaperitoimittajien keskuudessa. Esimerkiksi 100 % Metsä Groupin käyttämästä puusta on jäljitettävissä, ja se tulee lähes 90 %:sti sertifioiduista lähteistä. Yhtiössä tiedetään puun alkuperä ja varmistetaan sen laillisuus sekä toimitusketjun kestävyys ja hyväksyttävyys.

Puu on ratkaisujen lähde

Furman pitääkin puuta kotimaisen biotalouden yhtenä merkittävimmistä uusiutuvista raaka-aineista. Arkiselta ja vaatimattomalta tuntuva puu voi olla mittaamaton innovaatioiden ja tulevaisuuden ratkaisujen lähde. Pehmopaperi on yksi tutuimmista ja arjen kannalta myös tärkeimmistä puusta syntyvistä tuotteista, ja myös muita käyttötarkoituksia on runsaasti. Muita esimerkkejä puumateriaalista saatavista biotalouden tuotteista ovat esimerkiksi rakentamiseen käytetyt puutuotteet, kartonkipakkaukset ja vielä kehitysvaiheessa olevat uudet puupohjaiset tekstiilikuidut. Nämä kaikki tarjoavat mahdollisuuksia korvata fossiilisia materiaaleja.

– Sementin sijaan voimme rakentaa talomme puusta. Vaatteet, joiden kuiduissa on muovia ja muita öljypohjaisia aineita, voitaisiin valmistaa biotalouteen perustuvista kuiduista, kuten puusta.

On olennaista käyttää uusiutuvaakin raaka-ainetta niin, että puiden kasvu ylittää hakkuiden määrän, jolloin puustopääoma kasvaa myös jatkossa. Metsien monimuotoisuuden turvaaminen vaatii sekä suojelua että jatkuvia ja edelleen kehittyviä toimia talousmetsissä. Puunkorjuun tulee tukea metsäluonnon turvaamista ja ilmastotoimia ja sen lisäksi puumateriaalin käyttöä tulee kehittää entistäkin tehokkaammaksi ja uusia tarpeita vastaavaksi.

Metsä Groupissa jokainen puun osa käytetään tehokkaimmalla mahdollisella tavalla, eikä raaka-ainetta mene hukkaan. Yhtiön velvollisuus puuraaka-aineen hyödyntäjänä on ottaa kestävyys huomioon kaikessa tekemisessään, ja myös asiakkaat odottavat sitä. Resurssitehokkuus onkin Metsä Groupin strategian ytimessä.

Furman pitääkin puuta kotimaisen biotalouden yhtenä merkittävimmistä uusiutuvista raaka-aineista. Arkiselta ja vaatimattomalta tuntuva puu voi olla mittaamaton innovaatioiden ja tulevaisuuden ratkaisujen lähde.

Furman korostaa, että kestävä kehityksen kannalta on tärkeää, että kehitämme ratkaisuja suuriin kysymyksiin: miten liikumme, asumme, syömme, kulutamme arkipäivässä, teemme työtä ja vietämme vapaa-aikaa kestävämmällä tavalla.

– Tärkeintä on miettiä kokonaishyötyjä, kun arvioidaan biotalouden perusteita. Meidän on asetettava toiminnan keskiöön ihmisen hyvinvointi ja se, miten ympäristömme voisi vastata monenlaisiin tarpeisiimme. Luonnonjärjestelmät ovat hyvinvointimme perusta.

Emme luovu, vaan saamme

Kestävä tapa elää on tärkeä tavoite, mutta kestävämmäksi kuluttajaksi tuleminen voi hetkittäin tuntua monimutkaiselta tehtävältä.

Furman valaa uskoa. Muutos voi olla myös monella tapaa myönteinen asia.

– Meidän pitäisi päästää irti luopumisen ajatuksesta ja keskittyä siihen, mitä saamme tilalle.

Furmanin mielestä kuluttajan on tärkeää olla tietoinen siitä, että maailma kehittyy koko ajan suuntaan, jossa ihmisen toimet aiheuttavat yhä suurempia ongelmia planeetalle. Sitä kautta ongelmia koituu myös ihmisen hyvinvoinnille, sillä ihminen on osa planeettaa, yksi laji muiden joukossa.

Hänen mukaansa kaikkien on osallistuttava talkoisiin, jotta saamme tämän huonon kierteen käännettyä parempaan suuntaan. Kuluttajan roolin lisäksi vaaditaan yhteistä tahtoa laajalla rintamalla, Furman lisää.

– On satsattava tutkimukseen ja teknologioiden kehittämiseen. Yritysten ja tiedemaailman on sparrattava toisiaan. Valtiovallan ja kuntien tehtävä on näyttää suuntaa ja innostaa: on taattava riittävät taloudelliset kannustimet ja tuet sekä tarpeellinen lainsäädäntö, joka ohjaa yrityksiä kestävämpään suuntaan toiminnissaan. On muistettava, että Suomi kuuluu niille, jotka täällä asuvat, ja heillä on tärkeä rooli luoda yhdessä polkuja kestävämpään kehitykseen.

Kaikkien on osallistuttava talkoisiin, jotta saamme tämän huonon kierteen käännettyä parempaan suuntaan. Kuluttajan roolin lisäksi vaaditaan yhteistä tahtoa laajalla rintamalla, Furman lisää.

Ilmastonmuutosta tai luontokatoa on vaikeaa ratkaista kerralla.

– Muuttamalla toimintaa, joka vaikuttaa näihin ongelmiin, saamme nopeastikin paljon aikaan hyvää, joka osaltaan vaikuttaa tehokkaasti ekologisen kriisin ratkaisemiseen. Ratkaisu ei siis löydy suurten sanojen toittamisesta tai tyhjästä puheista, vaan konkreettisista teoista, Furman ehdottaa.

Tämä pätee myös tavallisen kuluttajan mahdollisuuksiin. Eri tuotteet vaikuttavat eri tavoin maapallon luonnonjärjestelmiin ja ihmisten hyvinvointiin. Siksi jokaisella hankinnalla on merkitystä. Esimerkiksi valitsemalla kaupassa pehmopaperihyllyltä tuotteen, joka on tuotettu kestävästi: lähellä ja uusiutuvista raaka-aineista.

Lopulta kyse on myös siitä, millaisia ihmisiä haluamme olla.

– Kyse ei ole ainoastaan oman maamme kestävydestä vaan planeettamme tulevaisuuden vaalimisesta. Haluammeko olla mukana varmistamassa lastemme ja lastenlastemme hyvinvoinnin? On hyvä muistaa, että oma käytöksemme heijastuu aina jälkipolvillemme.

Professori Eeva Furman työskentelee Suomen ympäristökeskuksessa ympäristöpolitiikkakeskuksen johtajana.

METSÄ TISSUE

P.O.Box 25
FI-02020 METSÄ, Finland
Tel: +358 10 4616
metsatissue.communications@metsagroup.com
www.metsatissue.com